

Teaching Guide						
Identifying Data				2020/21		
Subject (*)	Assessment of Neurological and Anatomical Disorders		Code	652G04026		
Study programme	Grao en Logopedia					
Descriptors						
Cycle	Period	Year	Type	Credits		
Graduate	2nd four-month period	Third	Obligatory	6		
Language	Spanish					
Teaching method	Hybrid					
Prerequisites						
Department	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas					
Coordinador	Vilariño Vilariño, María Isabel	E-mail	isabel.vilarino@udc.es			
Lecturers	Vilariño Vilariño, María Isabel	E-mail	isabel.vilarino@udc.es			
Web						
General description	<p>Tratase de una materia obligatoria que se imparte no segundo cuatrimestre do terceiro curso do Título de Grado de Logopedia, é complementaria da materia do primeiro cuatrimestre "Alteracións de base neurolóxica e anatómica" e que constará de clases expositivas por parte do profesor a través de Microsoft Teams e Moodle de forma sincrónica ou asincrónica e clases interactivas nas que teñen que expor os traballos tutelados en grupos de 2-4, os alumnos de forma presencial ou a través de Teams. As exposiciones deberán ser presenciais ou a través de Microsoft Teams. En ocasiones as clases interactivas unificarán para que participen todos os alumnos na exposición dos traballos dos compañeros e interactúen con ellos.</p> <p>Na segunda oportunidade (Julio) realizarse un examen tipo test si e presencial o pregunta curta vía Teams</p>					
Contingency plan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modifications to the contents 2. Methodologies<ul style="list-style-type: none"> *Teaching methodologies that are maintained *Teaching methodologies that are modified 3. Mechanisms for personalized attention to students 4. Modifications in the evaluation<ul style="list-style-type: none"> *Evaluation observations: 5. Modifications to the bibliography or webgraphy					

Study programme competences	
Code	Study programme competences
A1	Coñecer e integrar os fundamentos biolóxicos da Logopedia: a Anatomía e Fisiología.
A2	Coñecer e integrar os fundamentos psicológicos da Logopedia: o desenvolvemento da linguaxe, o desenvolvemento psicológico, a Neuropsicología da linguaxe, os procesos básicos e a Psicolinguística.
A3	Coñecer e integrar os fundamentos lingüísticos da Logopedia: Fonética e fonoloxía, morfosintaxe, semántica, pragmática, sociolinguística.
A4	Coñecer e integrar os fundamentos educativos da Logopedia: Procesos de ensino e aprendizaxe.
A5	Coñecer e integrar os fundamentos metodológicos para a investigación en Logopedia.

A6	Coñecer a clasificación, a terminoloxía e a descripción dos trastornos da comunicación, a linguaxe, a fala, a voz e a audición e as funcións orais non verbais.
A7	Coñecer, recoñecer e discriminar entre a variedade das alteracións: os trastornos específicos do desenvolvemento da linguaxe, trastorno específico da linguaxe, retrasos da linguaxe, trastornos fonéticos e fonolóxicos; os trastornos da comunicación e a linguaxe asociados a déficit auditivos e visuais, o déficit de atención, a deficiencia mental, o trastorno xeneralizado do desenvolvemento, os trastornos do espectro autista, a parálise cerebral infantil e as plurideficiencias; os trastornos específicos da linguaxe escrita; as discalculias; as alteracións no desenvolvemento da linguaxe por deprivación social e as asociadas a contextos multiculturais e plurilingüismo; os trastornos da fluidez da fala; as afasias e os trastornos asociados; as disartrias; as disfonías; as disglosias; as alteracións da linguaxe no avellentamento e os trastornos dexenerativos; as alteracións da linguaxe e a comunicación en enfermidades mentais; o mutismo e as inhibicións da linguaxe; as alteracións das funcións orais non verbais: deglución atípica, disfagia e alteracións tubáricas.
A8	Coñecer os fundamentos do proceso de avaliación e diagnóstico.
A9	Coñecer e aplicar os modelos, técnicas e instrumentos de avaliación.
A10	Realizar a avaliación das alteracións da linguaxe nos trastornos específicos do desenvolvemento da linguaxe: trastorno específico da linguaxe, retrasos da linguaxe, trastornos fonéticos e fonolóxicos; os trastornos da comunicación e a linguaxe asociados a déficit auditivos e visuais, o déficit de atención, a deficiencia mental, o trastorno xeneralizado do desenvolvemento, os trastornos do espectro autista, a parálise cerebral infantil e as plurideficiencias; os trastornos específicos da linguaxe escrita; as discalculias; as alteracións no desenvolvemento da linguaxe por deprivación social e as asociadas a contextos multiculturais e plurilingüismo; os trastornos da fluidez da fala; as afasias e os trastornos asociados; as disartrias; as disfonías; as disglosias; as alteracións da linguaxe no avellentamento e os trastornos dexenerativos; as alteracións da linguaxe e a comunicación en enfermidades mentais; o mutismo e as inhibicións da linguaxe; as alteracións das funcións orais non verbais: deglución atípica, disfagia e alteracións tubáricas.
A11	Redactar un informe de avaliación logopédica.
A12	Realizar unha avaliación tras a intervención.
A14	Coñecer as funcións da Intervención logopédica: prevención, educación, reeducación, rehabilitación e tratamiento.
A18	Coñecer e realizar a intervención logopédica en Atención Temprá.
A19	Coñecer e implementar os Sistemas de Comunicación Aumentativa.
A20	Coñecer e implementar as axudas técnicas á comunicación.
A21	Saber deseñar e elaborar informes logopédicos.
A22	Saber deseñar, programar e avaliar a actuación logopédica.
A25	Coñecer a organización de institucións educativas, sanitarias e sociais.
A26	Adquirir un coñecemento práctico para a avaliación logopédica.
A27	Realizar a planificación estratéxica da intervención logopédica.
A30	Coñecer a actuación profesional e os contornos onde se desenvolve a práctica.
A31	Adquirir o desenvolvemento os recursos persoais para a intervención: habilidades sociais e comunicativas, habilidades profesionais, avaliación da propia actuación profesional, técnicas de observación, técnicas de dinamización ou toma de decisións.
A32	Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.
B1	Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B2	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B5	Aprender autonomamente, e motivarse para facelo de forma continuada.
B6	Capacidade de adaptarse aos cambios.
B7	Capacidade de análise e síntese.
B8	Capacidade de observar e de escoitar de forma activa.
B9	Capacidade de organizar e planificar.
B10	Capacidade para motivarse e procurar a calidade na actuación profesional.
B11	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B12	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B13	Coñecer e manexar as novas tecnoloxías da comunicación e da información.
B14	Destreza e empatía nas relacións interpersoais.
B15	Poñer en valor a súa profesión no contorno en que desenvolve o seu traballo.
B16	Resolver problemas de forma efectiva.
B17	Saber expresarse en público.

B18	Ser creativo no exercicio da profesión.
B19	Ter compromiso ético.
B21	Tomar decisións con autonomía e responsabilidade.
B22	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B23	Traballar de forma colaborativa.
B24	Traballar en equipo e, de ser o caso, de forma interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes																																																																	
Learning outcomes		Study programme competences																																																															
Coñecer o rol do logopeda na avaliación e diagnóstico das altercions da comunicación secundarias a patoloxía neurolóxica e morfolóxica.		<table><tr><td>A1</td><td>B1</td><td>C1</td></tr><tr><td>A2</td><td>B2</td><td>C2</td></tr><tr><td>A3</td><td>B5</td><td>C3</td></tr><tr><td>A5</td><td>B6</td><td>C4</td></tr><tr><td>A6</td><td>B7</td><td>C6</td></tr><tr><td>A7</td><td>B8</td><td>C7</td></tr><tr><td>A8</td><td>B9</td><td>C8</td></tr><tr><td>A9</td><td>B10</td><td></td></tr><tr><td>A11</td><td>B11</td><td></td></tr><tr><td>A12</td><td>B12</td><td></td></tr><tr><td>A14</td><td>B13</td><td></td></tr><tr><td>A21</td><td>B14</td><td></td></tr><tr><td>A22</td><td>B15</td><td></td></tr><tr><td>A25</td><td>B16</td><td></td></tr><tr><td>A26</td><td>B17</td><td></td></tr><tr><td>A30</td><td>B18</td><td></td></tr><tr><td>A32</td><td>B19</td><td></td></tr><tr><td></td><td>B21</td><td></td></tr><tr><td></td><td>B22</td><td></td></tr><tr><td></td><td>B23</td><td></td></tr><tr><td></td><td>B24</td><td></td></tr></table>	A1	B1	C1	A2	B2	C2	A3	B5	C3	A5	B6	C4	A6	B7	C6	A7	B8	C7	A8	B9	C8	A9	B10		A11	B11		A12	B12		A14	B13		A21	B14		A22	B15		A25	B16		A26	B17		A30	B18		A32	B19			B21			B22			B23			B24	
A1	B1	C1																																																															
A2	B2	C2																																																															
A3	B5	C3																																																															
A5	B6	C4																																																															
A6	B7	C6																																																															
A7	B8	C7																																																															
A8	B9	C8																																																															
A9	B10																																																																
A11	B11																																																																
A12	B12																																																																
A14	B13																																																																
A21	B14																																																																
A22	B15																																																																
A25	B16																																																																
A26	B17																																																																
A30	B18																																																																
A32	B19																																																																
	B21																																																																
	B22																																																																
	B23																																																																
	B24																																																																

Complementar a identificación e diagnóstico das alteracions neurolóxicas e morfolóxicas cos coñecementos previos adquiridos sobre a avaliación das mesmas.	A1 A2 A3 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A14 A21 A22 A25 A26 A32	B1 B2 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B22 B23	C1 C2 C3 C6 C7 C8
Adquirir parámetros esenciais na discriminación entre patolóxico e normal para poder realizar unha avaliación correcta.	A1 A2 A3 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A18 A19 A20 A21 A22 A25 A30 A31 A32	B1 B2 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19 B22 B23 B24	C1 C2 C3 C4 C6 C7 C8
Coñocer as distintas baterias neuropsicolóxicas e test utilizados para a avaliación e diagnóstico deste tipo de patoloxías.	A1 A2 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A26 A32	B1 B5 B11 B22 B23 B24	C1 C2 C3 C6 C8

Coñocer e practicar as especificidades do diseño de programas de evaluación.	A1 A2 A3 A4 A6 A7 A8 A9 A11 A12 A14 A26 A27 A32	B1 B2 B8 B9 B12 B13 B16 B17 B24	C1 C2 C3 C6 C8
--	--	---	----------------------------

Contents	
Topic	Sub-topic
Tema I: aspectos clave da avaliação logopédica.	Avaliação inicial.
Tema II: Avaliación da afasia e trastornos asociados.	Avaliação inicial. Avaliação neuropsicológica: exploración básica da linguaxe, baterias neuropsicológicas e test específicos para a exploración e avaliação da afasia.
Tema III: Avaliación da linguaxe nas demencias.	Test de Screening en demencias. Protocolos informáticos en demencias. Test neuropsicológicos informatizados.
Tema IV: Avaliación logopédica das disartrias	Protocolos de valoración logopédica. Exploración da disartria: historia clínica, exploración do mecanismo oral, exploración da fala. Cuestionarios logopédicos. Avaliación complementaria.
Tema V: Avaliación da función deglutoria	Videofluoscopia. Test de deglución.
Tema VI: Avaliación e exploración das disglosias	Órganos afectados: informe médico, Avaliación das bases funcionais da articulación. Avaliación da articulación

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Case study	A32 A31 A30 A27 A26 A25 A22 A21 A20 A18 A14 A12 A11 A9 A8 A7 A6 A5 A4 A3 A2 A1 B24 B23 B21 B19 B18 B16 B14 B12 B11 B10 B9 B8 B7 B5 B2 B1 C1 C3 C6 C7 C8	10	17	27
ICT practicals	A19 B6 B13 B15 B17 B22 C2 C4	0	20	20

Objective test	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A14 A20 A26 A31 B7 C3 C8	1	28	29
Guest lecture / keynote speech	A5 A6 A7 A8 A9 A11 A14 A20 A21 A22 A25 A26 A30 A32 B1 B2 B7 B9 B11 C3 C8	30	30	60
Supervised projects	A1 A5 A6 A7 A8 A9 A14 A20 A25 A32 B1 B2 B5 B7 B9 B12 B13 B23 B24 C1 C3	1	12	13
Personalized attention		1	0	1

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Case study	Realizarase a presentación de casos clínicos e sesions clínicas donde o alumno debe participar activamente.
ICT practicals	Presentación de situacions para elaboración e manexo de material
Objective test	Consistirá nun exame test de 30-50 preguntas. E imprescindible que o alumno o aprobe para superar a materia.
Guest lecture / keynote speech	Presentación de contidos relevantes de cada tema como introducción a elaboración de prácticas.
Supervised projects	Elaboración de traballos escritos en pequenos grupos de 2-4 alumnos que incluirán revisions bibliográficas e investigación sobre diferentes patoloxías e serán expostos nas clases interactivas para o seu posterior análisis e discusión. E imprescindible o presentar o traballo para aprobar a materia.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects	Realizaranse traballos tutelados en pequeños grupos de 2-4 alumnos que serán supervisados polo profesor tutor e expostos posteriormente nas clases interactivas. Formaran parte de la avaliación do alumno sempre e cando aprobe a proba obxetiva. A atención incluirá tutorias vía teams en grupo ou deforma personalizada.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Supervised projects	A1 A5 A6 A7 A8 A9 A14 A20 A25 A32 B1 B2 B5 B7 B9 B12 B13 B23 B24 C1 C3	Será obligatoria a realización e exposición do traballo así como aprobálo para superar a asignatura e incluirá o estudo de casos clínicos.	40
Objective test	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A14 A20 A26 A31 B7 C3 C8	Será obligatorio superala para aprobar a asignatura. Consistirá nun examen tipo test de 30/50 preguntas ou tipo pregunta curta.	60

Assessment comments	
A fórmula que se aplicará para correxir a proba obxetiva será: acertos menos errores partido por 3 e o resultado de esto dividido entre o número total de preguntas e despois multiplicado por 10.	
Será necesario ampliar as clases expositivas e o que o profesor expón de forma orientativa na clase cas fontes da información recomendadas para preparar a proba obxetiva.	

Sources of information

Basic	<ul style="list-style-type: none"> - ().. - Paradis M. (1993). Evaluación de la afasia en bilingües.. Barcelona Masson. - Goodglas H.; Kaplan E. (2001, 1996, 1986). Evaluación de la afasia y los trastornos relacionados. Madrid. Panamericana - Vilariño I. (1998). Evaluación de la afasia. En Revista Gallega de psicopedagogía.. A Coruña. Universidade da Coruña - Melle N. (2007). Guía de intervención logopédica en la disartria. . Ed. Síntesis. Madrid - Peña Casanova, J. (1987). La exploración neuropsicológica, . Barcelona. Ed. MCR. - Vilariño I. (1994). Logopedia, prevención, evaluación, intervención.. Torremolinos-Málaga. Actas del 18º Congreso Nacional de la Asociación Española de Logopedia, Foniatr - Peña Casanova, J. (1990). P.I.E.N.C.. Barcelona. Masson - Kaplan E.; Goodglass, H.; Weintraub S. (2001, 1996, 1986). The Boston naming test. . Philadelphia. Lea y Febiger. - De Renzi, E., y Vignolo L. (1962). The Token Test: A sensitive test to detect receptive disturbances in aphasias. . Brain - Susanibar F., Marchesan I., Parra D. (2014). Tratado de Evaluación de motricidad orofacial. Ed. Eos - Susanibar F., Dioses A., Marchesan I., Guzmán M., Y cols (2016). Trastornos del habla. de los fundamentos a la evaluación. Ed. Eos - Peña Casanova J. (2013). Manual de Logopedia, 4ª ed.. Elsevier-Masson - Junque C.; Barroso J (2009). Manual de Neuropsicología. Madrid, Sintesis <p>Durante el curso académico se actualizarn las fuentes bibliográficas.</p>
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Anatomy of the Organs of Hearing and Speech/652G04001

Neurological and Anatomical Alterations/652G04021

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Augmentative and Alternative Communication/652G04022

Subjects that continue the syllabus

Speech Therapy Intervention in Speech and Voice Disorders/652G04027

Speech Therapy Intervention in Language Disorders/652G04034

Other comments

Para ayudar a conseguir un entorno inmediato sostenible y cumplir con los objetivos estratégicos 1 y 2 del "III

Para axudar a conseguir un entorno inmediato sustentable e cumplir cos obxectivos estratéxicos 1 e 2 do "III Plan de Acción do Programa Green Campus FCS (2018-2020)" os traballos documentais que se realicen nesta materia:

a.- Maioritariamente solicitaranse en formato virtual e soporte informático.

b.- De realizarse en papel:

- Non se empregarán plásticos.

- Realizaranse impresións a dobre cara.

- Empregarase papel reciclado.

- Evitarase a realización de borradores.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.